

Te vroeg geboren, wat langer geduld

Inleiding

Couveusekinderen zijn kinderen die na hun geboorte een tijd (enkele weken tot enkele maanden) in de couveuse hebben gelegen. De meeste couveusekinderen zijn te vroeg en/of ziek geboren. Deze folder gaat over het eerste half jaar van couveusekinderen. In die eerste maanden kunnen couveusekinderen echt anders reageren dan kinderen die op tijd zijn geboren. Meestal is dat niet iets om u zorgen over te maken. Wel is het handig om er meer over te weten zodat u het gedrag van uw baby beter begrijpt en inzicht krijgt in wat u voor uw baby kunt doen. Vanzelfsprekend gedraagt niet elk couveusekind zich hetzelfde.

De informatie die u hieronder vindt, is dan ook niet op alle kinderen van toepassing. Misschien herkent u toch het een en ander.

Bevalling

Vaak liggen moeders van een couveusebaby al vóór de bevalling in het ziekenhuis. Nog voordat de baby er is, hebben de ouders al de nodige zorgen doorstaan. Vragen als 'Blijft mijn baby wel leven? Komt alles goed?', kunnen na de geboorte niet altijd meteen beantwoord worden.

De blijdschap over de geboorte is dan gemengd met bezorgdheid.

Sommige ouders vinden het moeilijk zich de eerste tijd meteen te hechten. Meestal is dit een manier om zich te beschermen tegen eventuele nare gebeurtenissen.

Couveusetijd

Ouders die hun baby de eerste keer in de couveuse zien liggen, kunnen daarvan behoorlijk schrikken. Al die apparatuur, plakkertjes en slangetjes op het kleine lijfje van hun baby. Alles moet worden overgelaten aan artsen, verpleegkundigen, apparatuur en de levenskracht van uw baby. Hoe kan uit zo'n weerloos baby'tje een gezonde en stevige baby groeien? En wat kunt u zelf doen?

Praten en strelen

Niet alleen ouders moeten in deze tijd veel verwerken, uw baby moet dat ook. Al die prikkels in de couveuse, het felle licht en de geluiden van de apparatuur. En steeds weer wennen aan andere handen die de baby verzorgen. Zelfs heel kleine baby'tjes hebben baat bij zachtjes toespreken en voorzichtig strelen. Meestal is dit wel mogelijk als uw baby nog in de couveuse ligt. U merkt waarschijnlijk aan uw baby dat steeds dezelfde streelbewegingen prettig zijn. Wij moedigen u aan direct lijfelijk contact te hebben met uw baby. U mag de baby elke dag een tijdje tegen u aanhouden. Dit heet de kangoeroemethode. Vraag er gerust naar aan uw verpleegkundige.

Onwettelijk

Lang niet alle ouders hebben meteen het gevoel dat het kleine wezentje in de couveuse hun baby is. Het lijkt soms zo onwettelijk. Uw baby lijkt af en toe meer van het ziekenhuis te zijn dan van u. Veel ouders raken pas vertrouwd met hun baby als ze deze zelf mogen verzorgen. Dat vader- of moedergevoel wordt niet altijd tegelijkertijd met de baby geboren. Het kan zijn dat deze band moet groeien door voor uw baby te zorgen en uw baby te zien groeien.

Naar huis

Wanneer uw baby groot genoeg is om naar huis te gaan, kan het gedrag anders zijn dan het gedrag van andere net geboren baby's:

- Couveusekinderen zijn soms snel overprikkeld in de eerste maanden. Ze kunnen schrikken zonder dat er aanleiding voor is.
- De spierbewegingen zijn vaak 'anders', de eerste tijd. Sommige kinderen hebben heel weinig spierspanning; ze voelen 'slap' aan. Van andere kinderen zijn de spieren juist erg gespannen. Dat uit zich in spastisch lijkende bewegingen en in een starre lichaamshouding. Zulke kinderen maken een holle rug als ze op de arm worden genomen. Fysiotherapie kan hierin verbetering brengen.

- Misschien duurt het lang voordat uw baby voor het eerst lacht. Uw kindje is nog klein, slaapt veel en is weinig actief. Vaak is uw baby alleen wakker tijdens een deel van de voeding. Voor knuffelen en spelen heeft de baby daarna geen energie meer over. De oogjes zijn bijna de hele dag dicht. Het is nodig om geduldig te zijn zodat uw baby zich verder kan ontwikkelen en energiek genoeg wordt om te spelen.
- Sommige couveusekinderen huilen de eerste maanden veel. Vaak heeft de baby niet de kracht om hard te huilen, maar huilt de baby juist zacht, klaaglijk en langdurig. Dit komt vermoedelijk doordat allerlei lichaamsprocessen verder moeten rijpen.
- Voor ouders is het frustrerend dat ze hun baby moeilijk kunnen troosten. Een voeding, een schone broek, zelfs lekker tegen één van de ouders aanliggen, brengt hun baby niet tot rust. Als er weinig met een baby te beginnen is en alle inspanningen 'beloond' worden met huilen, kunt u geïrriteerd raken. Maar boos worden op dat kleintje helpt niet. Het is verstandiger uzelf en uw baby te 'beveiligen'. Een blokje omlopen zonder baby wil wel eens helpen. Af en toe vrijaf nemen is nog beter. Vraag aan anderen om ook eens op uw baby te passen. Bijvoorbeeld aan uw ouders of vriendinnen. Zo komt u deze moeilijke periode beter door.
- Al heeft uw baby weinig energie, contact is er wel degelijk. Uw baby herkent u aan uw lichaamsgeur en reageert op u. De eerste tijd zal uw baby het heerlijk vinden om behaaglijk tegen u aan te liggen en gestreeld te worden.

Drie maanden

Aan veel couveusekinderen is na drie maanden nog duidelijk te merken dat ze te vroeg geboren zijn. Uw baby is een stuk groter en steviger geworden, maar meestal slaapt de baby nog veel. Vaak is het nodig uw kindje wakker te maken voor een voeding. Na drie maanden is de kans groot dat uw baby nog klein is, weinig energie heeft en schrikachtig beweegt. Uw kindje glimlacht niet veel en maakt weinig geluidjes. De gezichtsuitdrukking is vaak nogal vlak. Als u uw baby langere tijd probeert aan te kijken, draait uw kindje waarschijnlijk zijn hoofdje weg. Aankijken is een hele inspanning voor uw baby. Couveusekinderen kunnen nog niet zo veel aan.

Vraag nog niet zoveel...

Buiten de baarmoeder groeien en rijpen blijkt toch moeilijker dan in de buik van de moeder. Het kost veel kracht en daardoor houdt uw baby niet veel energie over om u aan te kijken en te glimlachen. Terwijl dat juist de dingen zijn die ouders het gevoel geven dat het leuk is om ouder te zijn. Probeer het contact met uw baby nooit te dwingen. Over een tijdje kijkt uw kindje u uit zichzelf aan. Lekker tegen moeder of vader aanliggen en gestreeld worden is nu genoeg.

Zorgen voor een couveusebaby vraagt om meer geduld. Als u uw kindje nadoet, bijvoorbeeld met geluidjes maken, zult u op den duur zien dat uw baby dit heel leuk vindt. Dit geldt voor de meeste (gezonde) te vroeg geboren baby's.

Van eten groeit uw baby. In het begin is de voeding dus heel belangrijk. Ouders van couveusekinderen hebben de neiging bijzondere aandacht aan de voeding te geven. Want hoe meer hun baby groeit, hoe minder het lijkt op die hele kleine baby uit de couveuse. Na een tijdje groeit het zelfvertrouwen van de ouders. Ze vinden het niet meer zo'n ramp als hun baby niet alles opdrinkt. Heeft u twijfels over de groei? Bespreek deze dan met de kinderarts of op het consultatiebureau.

Zes maanden

Uw baby voert nu al hele 'gesprekken' en geniet van het kijken naar u. Soms zult u merken dat lang aankijken nog steeds te veel voor uw baby is. Uw baby maakt u dit duidelijk door het lichaampje te strekken, het hoofdje weg te draaien en te prullen of te huilen.

Verschillen met op tijd geboren kinderen, verdwijnen meestal in de loop van het eerste en tweede levensjaar. Couveusekinderen zijn de eerste tijd dus echt anders dan op tijd geboren kinderen. Ze hebben nog te weinig energie om echt te kunnen reageren. Ze zijn daardoor voor veel ouders moeilijker, want ouders willen juist na de ziekenhuisperiode zo graag contact met hun baby. Het is een begrijpelijke reactie van veel ouders dat ze dat contact wel zouden willen forceren.

Maar in de praktijk zult u merken, dat alleen koesteren en vasthouden de eerste tijd voldoende is.

Als u moeite heeft met de omgang met uw baby, praat er dan over met uw partner, arts, vrienden of kennissen. Bespreek ook of uw omgeving praktische hulp kan bieden. Neem de tijd om uw baby te leren kennen en geef uw baby de tijd om aan u te wennen.

Vragen?

Als u vragen heeft, neem dan gerust contact met ons op.

Afdeling Neonatologie
Locatie Langendijk
Unit 13: (076) 595 27 13
Unit 14: (076) 595 27 14

Meer informatie Vereniging van Ouders van Couveusekinderen (VOC) www.couveuseouders.nl.
U kunt informatie krijgen, bestellingen plaatsen of in contact komen met ervaringsdeskundigen.

www.amphia.nl